

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző: *Vértesy Gyula*
Cím: *Budapesti séták*

Forrás: *Szózat*

Bp.
(Hely)

1921. 6. 26
(Idő)

(Köt. v. füz.) (Oldal)

Osztályozás

Tárgy *308*

Hely

Idő *"1921"*

Személy

Helyezés

308 1921

Közp. nyomt. XX. cs. 23. sz.

Székesfővárosi házi nyomda 1920

Budapesti séták

Írta: Vértesy Gyula

Sokáig a vidéken laktam, most kerültem újra vissza az én kedves városomba. Csakhogy teremtő Istenem, milyen más lett itt a világ azóta! Vagy talán csak én látom másnak? De nem, más is annak látja, más is annak érzi. A kedves, meleg, otthonos hangulatú Budapestnek vége! Akivel csak találkozom, régi baráttal, ismerőssel, mind tele van panasszal, elkeseredéssel s mindeniken csak úgy lóg, lötyög a szomorúság, akár a rajtuk levő kopott, foltozott ruha. S mind csak arról beszél, hogy nem élet itt az élet! Persze a barátaim és ismerőseim se nem hadimilliomosok, se nem korcsmáros, kereskedő, iparos urak, se nem fizikai munkások, hanem szellemi munkával foglalkozó, néhai való uri emberek.

S a refrainje minden panasznak az:

— Irtózatos ma nekünk itt élni! Az intelligens, keresztény középosztály meg van ölve!

S igazak van! Nekünk ma csakugyan irtózatos itt élni! Itt halálkórban ebben a kellemetlenül, természetellenesen, szinte ordítóan vidám, mulató és heje-hujjázó városban, ahol egy csomó ember meg nem érdemelt jó módban él; uszik a pénzben, holott a jó módjára rá nem szolgált se a tudásával, se a munkájával, se az intelligenciájával, holott a nagy többség, a szellemi munkát végező és kulturális értékeket képviselő emberek nyomorognak, éheznek, rongyosak és minden energiájuk kimerül abban, hogy száraz kenyeret tudjanak keresni.

Ezeknek a száraz kenyér mellé már semmi se jut abból a sok mindenféle jóból, amivel tele vannak a csemegeüzletek kirakatai. Hány szomorú, sovány alakot látok ott állni a kirakatok előtt, kikopott könyökű, fényes zsákétók-

ban, rojtos alju nadrágokban, amint a szemükkel legelgetik a méregdrága, ponpás helmikat; míg odabent az üzletben egy-egy kofa vagy iparosné nagysága három-négyszáz korona ára finom sonkát is megvásárol egy vacsorára, pár üveg palackos, jó borocskával egyetemben... Odakint pedig nagyokat nyel egy-egy koldus nagyságos, vagy esetleg „méltóságos” hivatalnok ur, vagy egy szegény író vagy festő... Mert ezeknek sincs ám ma valami rózsás dolguk, leszámítva néhány kiváltságosabb helyzetű s élelmesebb író, művészt. A többség, és pedig nem a legrosszabbak, keservesen küzdök a megélhetés gondjaival. A szellemi termelés terén itt nálunk azelőtt se állt arányban a kereslet a kínálattal, ma pedig ugyan-csak fordított arányban áll. S a papírhiány miatt a lapok csak keveset adhatnak irodalmi dolgot; a kiadók pedig nem az értékesebb, hanem a kelen-dőbb, könnyebb fajsúlyú, nagyobb tömegek részére való dolgokat adják ki. De még ezek a könyvek se nagyon fogynak és a festők dolgai is ott hevernek a műteremekben, mióta elértük a pénzügyi program ama pontját, hogy kevesebb legyen a pénz. Tudniillik a pénz ott lett kevesebb, ahol azelőtt is kevés volt; ahol pedig sok volt és van ma is, ott takarékoskodnak vele; nem merik vagy nem akarják kiadni; arról nem is szólva, hogy akinél ma legtöbb pénz van, a falusi embernél, iparosnál, annak nem igen kell se könyv, se kép, se szobor. És dolgoznak az írók, művészek a maguk gyönyörűségére ugyan, de egyúttal a maguk nyomorúságára.

Egyik író társam panaszoja:

— Még a mesterségemhez tartozó szerszámokat se tudom megvenni. Mert nekem a könyv az, ami a suszternek a kapta, a kalapács, az ár! De nem tudok egy-egy új könyvért kiadni szótka-

És ott állnak a könyvesboltok kirakatai előtt, a könyvekre éhes szegény írók, akárcsak a sze-

gény hivatalnokok a csemegeüzletek s hentes-boltok kirakatai előtt — az új Strindberg, Anatole France, Bourget, Gerhard Hauptmann, Knut Hamsun és más nagyok könyvein legeltetve éhes szemeket...

A szép Budapest János arca egyik felén elkeseredést, szomorúságot mutat, de ezt kevés ember látja, csak az, aki maga is érzi; a másik fele pedig jólétet, tomboló vidámságot; tele vendéglőket, kávéházakat, színházakat; az utcákon csupa új ruhákat, új cipőket; vidám, gondtalan életet mutat, mintha Budapest a legboldogabb s nem a legszerencsétlenebb nemzet fővárosa lenne. És mindenki, aki a kávéházakba, vendéglőkbe, mulatóhelyekre járhat, szóval akinek ma is mindenre telik; az mind olyan vidám, sugárzó arccal jár-kél, mintha ennek a szegény, szerencsétlen hazának nem lenne semmi baja és olyan könnyen dob ki ezreket egy-egy színházi helyért, egy-egy jobb vacsoráért és százezreket egy-egy fölkapott kokott szeszélyeért, mintha nem feküdne le ma és mindennap ebben a mi szegény, csonka országunkban ezer meg tízezer ember éhesen a vagonlakásokban, pincelyukakban és mintha az elszakított területeken nem vérezne ezer sebből az ottani magyarság.

A francia—porosz háború után is jártam Párisban. És nem ismerem rá a régi Párisra. Valami olyan csodálatosan szomorú, leverő hangulat ömlött el mindenem; a mulatóhelyeken alig volt ember; az utcákon úgy jártak, mintha betegek lettek volna; a régi vidám, kikapós párisi életnek nyoma se volt! Pedig csak egy tartományt sirattak. Mi pedig sirathatjuk Erdélyt, a Bánságot, a Felföldet, Magyarországnak, Isten kalapjának, a bokréta, virágjait...